

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 307/22
13.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Мاستиловић, председника већа, Весне Дамјановић и Јелена Стојилковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Милица Марић Крстић, адвокат из Београда, ул. Војводе Степе бр.158/22, против тужених “Adria Media Group” д.о.о. Београд, издавача дневних новина “Курир” са седиштем у Београду, ул. Влајковићева бр. 8 и ББ, одговорног уредника дневних новина “Курир”, из Београда, ул. Влајковићева бр. 8, чији је заједнички пуномоћник Бранислав Глогоњац, адвокат из Београда, Трг Николе Пашића бр. 8, ради накнаде нематеријалне штете и објављивања одговора, одлучујући о жалбама тужиоца и тужених изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 128/20 од 16.3.2022. године, у седници већа одржаној дана 13.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, жалбе парничних странака и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 128/20 од 16.3.2022. године у ставу првом и четвртм изреке.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 128/20 од 16.3.2022. године у ставу другом, трећем, петом и шестом изреке и предмет у том делу **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 128/20 од 16.3.2022. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца па су обавезани тужени “Adria Media Group” д.о.о. Београд, као издавач медија kurir.rs и Курир:Најутицајније дневне новине Балкана и ББ, као одговорни уредник да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевене болове због повреде части и угледа солидарно исплате износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 16.3.2022. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате, у року од 15 дана од пријема писаног отправка

пресуде. Ставом другим изреке наложено је туженом ББ, као одговорном уреднику медија курир.рс и Курир:Најутицајније дневне новине Балкана да по правноснажности пресуде исту објави на истим странама и у истом формату наведеног медија, у којима је објављен предметни текст, а у којима су садржане информације о тужиоцу и то о свом трошку, без коментара и одлагања. Ставом трећим изреке обавезан је тужени ББ, као одговорни уредник медија курир.рс и Курир:Најутицајније дневне новине Балкана да уколико не објави пресуду као што је наведено у ставу другом изреке, тужиоцу због необјављивања пресуде исплати новчани износ од 50.000,00 динара, а све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се обавезу тужени “Adria Media Group” д.о.о. Београд, издавач медија курир.рс и Курир:Најутицајније дневне новине Балкана и ББ, одговорни уредник да му на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплате износ од 300.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења, па до коначне исплате, као неоснован. Ставом петим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени ББ, да уколико као одговорни уредник медија курир.рс и Курир:Најутицајније дневне новине Балкана, не објави ову пресуду као у ставу другом изреке пресуде, да тужиоцу због необјављивања пресуде исплати новчани износ од 250.000,00 динара, као неоснован. Ставом шестим изреке обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 74.800,00 динара са законском затезном каматом почев од дана наступања услова извршења па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Против наведене пресуде, жалбе су благовремено изјавиле парничне странке. Тужени побија пресуду у ставовима првом, другом, трећем и шестом изреке, из свих законских разлога због којих се пресуда може побијати. Тужилац побија пресуду у ставу четвртим, петом и шестом изреке због погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка тражили су опредељено.

Апелациони суд је испитао ожалбену пресуду, у границама овлашћења из члана 386. Закона о парничном поступку, па је оценио да су изјављене жалбе парничних странака делимично основане.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка које су прописане чланом 374. став 2. тачке 1-3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, дана ... године у Дневним новинама “Курир“ на насловној страни објављен је текст са насловом ”...”, наднасловом “Откривамо Мрачна тајна” и поднасловом “Прогањао колегиницу: Спусти камеру, сликај мало ноге и гузу”. На страни објављен је наслов “....” испод кога је наведен текст: “Шок: Шеф сајта блиског ВВ, младој новинарки, којој је био надређени, слао поруке у којима јој је тражио фотке делове тела. Узнемиравање трајало доста дуго, а новинарка је на крају морала да промени посао.” У тексту је наведено: “Главни уредник једног малог познатог портала блиског ВВ и његовом Савезу за Србију (СЗС) сексуално је узнемиравао колегиницу, и то у време док је био њен надређени руководилац, ексклузивно сазнаје Курир! Како наш извор открива, уредник и дугогодишњи новинар младу новинарку је прогањао и слао јој непримерене поруке све док она није променила радно место. “Селфирај се, сликај мало гузу” - само су неке од порука које је, према речима нашег саговорника, слао поменути уредник који је дуго радио спортске теме. Када је одбијала да му пошаље фотографије, како додаје, поруке се постајале непријатне, готово претеће! Све је почело на први поглед безазленим

коментарима и добацивањима које јој је упућивао када остану насамом у редакцији. У међувремену, постојало је све учесталије и неумесније, али је млада новинарка ћутала јер јој је поменути сексуални предатор био шеф, а она се плашила да би, уколико му одговори или га пријави, могла да остане без посла - открива наш саговорник близак новинарки. После неког времена, иако му није давала простора да настави и приближи јој се, уредник је поред коментара почео да јој шаље и непримерене поруке. Запратио је колегиницу на друштвеној мрежи Инстаграм и почео да јој шаље поруке. У почетку је веровала да јој пише само пријатељски и да нема нечасне намере - открива наш саговорник. Додаје да је, нажалост, брзо увидела да је ипак погрешила када је веровала да њен тадашњи шеф неће прећи границу. Тражио јој је да се фотографише и пошаље му фотографију. Њој је то било необично, пошто је Инстаграм друштвена мрежа на коју се постављају фотографије, које је он свакако могао да види. Ипак му је послала једну своју фотографију, али он није био задовољан и написао јој је да спусти објектив ниже. У једној од порука писало је: "Спусти камеру, сликај мало ноге, гузу" - открива наш саговорник какве су садржине биле поруке, због којих је девојка била принуђена да обавести надређене да доживљава непријатности од свог тадашњег шефа." Испод наведеног текста је објављен поднаслов "Нови ..." испод кога је наведено: "Руководство компаније, у којој је тада радила, посаветовало ју је да све пријави полицији, али је према речима нашег саговорника, она то одбила желећи да избегне скандал. Поручили су јој да ће имати подршку компаније у којој ради, али је она, уместо да пријави полицији, затражила да је пребаце на друго радно место како би имала што мање контакта са њим, што је и учињено. На срећу, уредник је убрзо променио радно место и прешао на портал близак ВВ - открива наш саговорник и са горчином додаје да је и новинарство, судећи према непријатности коју је доживела млада девојка "Добило свог ...". У уоквиреном делу текста са насловом "Селфирај се, је*оте" наведен је текст следеће садржине "Главни уредник портала својој сарадници је како "Курир" открива приликом једног њеног путовања тражио да му пошаље своју фотографију. Када му је одговорила да је тек стигла у хотел и да нема ниједну, он јој је написао: "Селфирај се, је*оте!". Девојка му је као одговор послала фотографију ризорта у ком је боравила, на којој се види хотел, базени, сунцобрани и део њеног стопала, али је он наставио да инстистира да му шаље фотографије ногу и задњице. Када је схватио да она не жели, послао јој је поруку коју је она протумачила као претњу - "Значи тако? Ок" - написао је уредник својој тадашњој сарадници". На интернет порталу курир.рс истог дана у 8,30 часова објављен је чланак исте садржине под насловом "...", при чему су објављени и пуно име и презиме тужиоца, као и његова фотографија. Тужени "Adria media group" д.о.о. Београд је издавач медија у којем је објављена информација, а тужени ББ је одговорни уредник гласила у ком је објављена информација. Тужилац и сведок ГГ радили су у истој редакцији у којој је он био уредник, а она новинарка задужена за видеопродукцију. Њихова комуникација је била пословне природе, тужилац је није прогањао нити сексуално узнемиравао. Према подацима из казнене евиденције тужилац није осуђиван. Објављени текстова су били удар на његову породицу и на егзистенцију. Свим људима из окружења, родбини, пријатељима морао је да објашњава зашто његове колеге тако пишу. Сматра да су објављени текстови обрачун са политичким неистомишљеницима и људима који немају исти став као они који раде у режимским медијима.

Првостепени суд је, на правилно и потпуно утврђено чињенично стања, правилно применио одредбе чланова 5, 9, 73, 79, 112, 113, 114, 115. и 117. Закона о јавном информисању и медијима, када је одлучио као у ставу првом и четвртном изреке, а за своју одлуку у том делу је дао довољно разлога које прихвата и овај суд, као другостепени. Правилно је првостепени суд утврдио да су информације изнете у спорном тексту неистините и објективно увредљиве и као такве имају лезиону

способност те да су њиховим објављивањем повређени част и углед тужиоца. Наиме, у спорним чланцима као и насловима, изнете су одређене тврдње и то да је тужилац сексуално узнемиравао колегиницу, да је већ био осуђиван за кривично дело сексуално узнемиравање малолетног лица, да је против њега поднета кривична пријава због сумње да је извршио блудне радње над малолетним лицем, као и да је ВВ уредник, а које су и по оцени овог суда такве да код просечног читаоца изазивају крајње негативну оцену онога на кога се односе. Такође, тужени пре објављивања наведених текстова није контактирао тужиоца, нити је објављене информације проверио на други начин, односно код надлежних органа, те је у конкретном случају тужени пропустио да са дужном пажњом провери информације пре објављивања, а што је био дужан. Имајући у виду наведено, правилно је првостепени суд закључио да су тужени ББ, као одговорни уредник у време објављивања спорних информација, а тужени “Adria Media Group” д.о.о. Београд, као издавач, одговорни за штету коју је тужилац претрпео повредом части и угледа. Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете која тужиоцу припада, исту је првостепени суд правилно одмерио у износу од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате у смислу чл.200 и 277 ЗОО-а. Зато је жалба тужиоца и тужених одбијена, а ожалбена пресуда потврђена у ставу првом и четвртом изреке.

Право на част и углед је право на поштовање људске части и заслуженог стеченог угледа лица. Право на углед штити од стварања погрешне представе о лицу које нарушава његово добро име. Да би постојала повреда права на част и углед информација треба да поседује лезиону способност, односно треба да постоји препознатљивост субјекта информација, лична погођеност субјекта информација, као и непропорционалност информације. Неистинитост је кључно својство информације кад је реч о повреди права на част и углед јер само неистинита информација може да представља клевету као повреду части и угледа. Правне последице објављивања информације, па и накнада штете могу се извршити само ако информација која представља чињенични исказ је неистинита, односно ако није доказано истинита. Ако је информација таква да доводи у питање нечију част и углед нема обавезе субјекта информације да доказује неистинитост информације о себи, него је на ономе ко информацију објави терет доказивања да је она истинита. Садржина дужности новинарске пажње је да новинар мора сваку информацију намењену објављивању да пре објављивања испита у погледу њене истинитости и то с пажњом примереном околностима. Прописивање ове дужности служи, с једне стране, заштити јавности од неистинитих информација, а са друге стране заштити личности на коју се информација односи и чија би права и интерес могли бити повређени објављивањем неистинитих информација. Последице прописане дужности новинарске пажње састоје се у забрани новинара да објављује информације чије је неистинитости свестан, као и да информације не објављује лакомислено без претходне провере и са дужном пажњом. Новинарска пажња се утврђује с обзиром на врсту информације, врсту медија у којима се објављује, дomet медија и посебност ситуација у којима делују новинари и услове рада, па што је тежа повреда права или интереса коју би објављивање информација могло изазвати уколико је она неистинита, то се тражи већа пажња при њеној претходној провери. Одговорни уредник не сме објављивати информације без имало доказа у погледу њене истинитости, те ако нема основа за закључак о истинитости информација не постоји ни оправдани интерес да се она објави. У конкретном случају у тексту са сензационалистичким насловима тужилац је представљен као особа која је осуђивана за кривично дело из групе кривичних дела против полне слободе и која сексуално узнемирава колегиницу упућујући јој вулгарне и непримерене поруке, иако је тужилац неосуђивано лице што потврђује потврда надлежног органа, а однос тужиоца као уредника и запослене новинарке је пословне природе у коме није било сексуалног

узнемиравања, нити прогањања од стране тужиоца, из чега произлази неистинитост објављених информација. Дакле, како су о тужиоцу објављене неистините информације, то је, по налажењу Апелационог суда, правилан закључак првостепеног суда да су тужени одговорни за нематеријалну штету коју је тужилац претрпео због повреде части и угледа настале објављивањем ових информација.

Суд је ценио жалбени наводи тужених да је према уписнику Трећег општинског суда у Београду К 740/2005 тужилац правноснажно осуђен за кривично дело блудне радње из члана 108. КЗ РС, као и да то што је осуда брисана из казнене евиденције, не значи да неко лице није у прошлости правноснажно осуђено за кривично дело, али исти нису од утицаја на правилност и законитост ожалбене пресуде. Наиме, судски уписник није регистар пресуда и на основу њега се не може закључивати о било чијој осуђиваности већ представља службену евиденцију о кретању предмета и предузимању одређених процесних радњи до окончања поступка и архивирања списка. Имајући у виду да је суд у смислу одредбе члана 13. Закона о парничном поступку у погледу постојања кривичног дела и кривичне одговорности везан за правноснажну пресуду кривичног суда којом се оптужени оглашава кривим, то се само на основу судског уписника не може извести закључак о постојању осуђујуће пресуде против неког лица, односно судски уписник у коме је евидентирано да је против тужиоца само вођен кривични поступак због кривичног дела блудне радње, не указују да је тужилац правноснажно осуђен.

Такође су без утицаја на оцену правилности и законитости ожалбене пресуде жалбени наводи тужених да првостепени суд није извео све предложене доказе, односно да је одбио извођење одређених доказа које су тужени предложили с обзиром да суд по слободном судијском уверењу одлучује које ће доказе извести током поступка, те цени изведене доказе у складу са одредбом члана 8. Закона о парничном поступку, коју одредбу је првостепени суд правилно применио и правилно и потпуно утврдио чињенично стање, те донео јасну и на закону засновану одлуку.

Приликом одмеравања правичне новчане накнаде нематеријалне штете, коју је тужилац претрпео повредом части и угледа, првостепени суд је правилно применио одредбу члана 200. Закона о облигационим односима и члана 232. Закона о парничном поступку. Досуђени износ накнаде одмерен је у складу са свим околностима конкретног случаја, значају повређеног добра и циљу коме служи накнада, при чему је ценио и околност да тужени није објавио деманти који је тужилац захтевао у смислу одредбе члана 117. Закона о јавном информисању и медијима. Досуђена накнада је неопходна ради заштите права тужиоца и достојанства његове личности, па се накнадом у износу од 100.000,00 динара не погодује тежњама које нису спојиве са природом и друштвеном сврхом правичне накнаде која представља морално задовољење оштећеног лица, при чему се досуђеним новчаним износом не угрожава слобода медија. Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете која по овом основу припада тужиоцу, првостепени суд је правилно применио материјално право, и то члан 200. Закона о облигационим односима и члан 117. Закона о јавном информисању и медијима, досуђујући тужиоцу износ од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења, па до исплате, док је преко досуђеног а до траженог износа од 400.000,00 динара тужбени захтев одбијен као превисоко постављен и његовим досуђивањем погодовало би се тежњама које нису спојиве са природом и друштвеном сврхом накнаде штете. Због тога се неосновано жалбом тужиоца указује да је првостепени суд погрешно применио члан 200. Закона о облигационим односима, јер досуђени износ није довољан за правичну накнаду и пружање тужиоцу било какве сатисфакције.

Међутим, приликом доношења ожалбене пресуде у ставу другом изреке учињена је битна повреда одредаба парничног поступка, која је прописана чланом 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на коју се основано указује жалбом тужених. Наиме, ставом другим изреке наложено је туженом ББ, као одговорном уреднику медија курир.рс и Курир: најутицајније дневне новине Балкана, да по правноснажности пресуде исту објави на истим странама и у истом формату наведеног медија у коме је објављен предметни текст, док је у образложењу наведено да је одговорни уредник обавезан да објави изреку пресуде којом је изречена обавеза накнаде штете без икаквог коментара, без одлагања, на истим странама и у истом формату. Због тога одлука садржана у ставу другом изреке има недостатака због којих овај суд као другостепени није у могућности да је испита, јер је изрека исте у супротности са датим разлозима због чега је ожалбена одлука у ставу другом изреке морала бити укинута. С тим у вези, морала је бити укинута и одлука садржана у ставу трећем и петом изреке јер зависи од одлуке из става другог изреке.

С обзиром да зависи од коначног исхода спора, у смислу чл.165 ЗПП-а укинута је и одлука о трошковима спора, која је садржана у ставу шестом изреке ожалбене пресуде.

У поновном поступку потребно је да првостепени суд отклони битну повреду одредаба парничног поступка на коју је указано овом пресудом, тако што ће правилном применом одредбе члана 120. Закона о јавном информисању и медијима, о захтеву тужиоца за објављивање пресуде донети нову одлуку за коју ће дати јасне и на закону засноване разлоге, при чему ће водити рачуна да се јавности на задовољавајући начин саопшти исход спора у ком је утврђена повреда части и угледа тужиоца и у довољној мери оствари сврха овог вида заштите. Такође, применом члана 93. и 112. Закона о јавном информисању и медијима, донеће одлуку и о постављеном тужбеном захтеву да се одговорном уреднику објављивање нареди под претњом плаћања одређеног примереног новчаног износа тужиоцу за случај необјављивања, при чему ће имати у виду да судски пенал није замена за штету која би могла да настане услед неизвршења обавезе, већ мера којом се одговорном уреднику ставља у изглед имовинска санкција којој ће бити изложен у случају непоступања по пресуду.

Из наведених разлога, применом чланова 390. и 391. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Председник већа-судија
Весна Мاستиловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић